

7 Sosyal Bilgiler

• Kültür ve Miras

Adı ve Soyadı:

Sınıf ve No:

1. Osmanlı bir uç beyliği olarak kurulduğundan, Bizans toprakları üzerine doğru kendine bir hareket alanı bulmuştur. Fetih siyasetini kendinden daha güçlü olan diğer Türk beylikleri üzerine değil de zayıflamış olan Bizans üzerine yöneltmiş, kısa sürede topraklarını ve gücünü arttırmıştır.

Verilen bilgilere bakılarak Osmanlı'nın çabuk büyümesini sağlayan sebepler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Bir uç beyliği olarak kurulmuş olması
B) Seferlerini zayıflamış Bizans üzerine yoğunlaştırması
C) Diğer güçlü Türk beyliklerine meydan okumaması
D) Kuruluş yıllarında güçlü bir donanmaya sahip oluşu

2. Orhan Bey, yaya ve müsellemler adıyla ilk düzenli Osmanlı ordusunu kurmuş, I. Murat döneminde devşirme sistemi ve buna bağlı kapıkulu ocağı oluşturulmuş, yine I. Murat döneminde dirlik sistemi ve beraberinde tımarlı sipahi adı verilen askerler yetiştirilmiştir. Bu gelişmeler sayesinde Osmanlı kısa sürede Avrupa'nın durduramayacağı bir hıza ulaşmıştır.

Verilen bilgilere göre:

- I. Osmanlı ordusu giderek gelişmiştir.
II. Ordu, Avrupa ordularından üstün hale gelmiştir.
III. Avrupa, Osmanlı ile savaşmayı göze alamamıştır.

İfadelerinden hangisi veya hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

3. **Esin:** Dedeciğim, Osmanlı devleti Rumeli'de yeni fetihler yaptığında orada önceden yaşayan insanlara ne oldu?

Dedesi: Kızım, Osmanlı fethettiği topraklarda yaşayan insanlara Bizans yönetiminden daha adaletli ve koruyucu davrandı. Onlarda Osmanlı'yı çabuk benimsediler.

Esin: Yeni fethedilen yerlerde yaşayan insanlar ve araziler hep aynı mı kaldı? Osmanlı bu bölgelerden hiç faydalanmadı mı?

Dedesi: Tabi ki bazı çalışmalar yapıldı. Göçebe Türkmenler bu bölgelere yerleştirildi. Yerli halk ile Türkler kaynaştılar ve bu yerler Türkleşmeye başladı. Ayrıca bu Türkmenler Osmanlı'nın o bölgelerdeki otoritesini arttırdılar.

Verilen diyalogda Osmanlı'nın Rumeli'de büyümesini sağlayan hangi etken üzerinde durulmamıştır?

- A) Hoşgörü siyaseti ile Osmanlı'nın kendini kabul ettirmesi
B) İskan siyaseti ile kalıcı hale gelmek istemesi
C) Üstünlüğünü Avrupalılara göstererek baskı oluşturmaması
D) Göçebe Türkmenlerin Osmanlı'nın gücüne güç katması

4. I. Sultan Murat I. Kosova savaşında haçlıları mağlup etmiştir.
II. Orhan Bey Karesioğulları Beyliği topraklarını Osmanlı'ya katmıştır.
III. Yıldırım Beyazid Beyliklerden çoğuna son vermiştir.
IV. Varna ve II. Kosova Savaşlarıyla Türklerin Balkanlardan atılamayacağı ispatlanmıştır.

Verilen bilgilerdeki başarılarından hangisi veya hangileri Türk siyasi birliğini sağlamaya yöneliktir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) I, II ve III
D) III ve IV

Kastamonu İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ölçme Değerlendirme Merkezi

5. Bizans imparatoru her fırsatta Avrupalıları ve diğer Türk beyliklerini Osmanlıya karşı kıskırtıyordu. Ayrıca Bizans Osmanlı toprak bütünlüğünü bozuyor, İpek yolunun ve Karadeniz ticaret yolunun güvenliğini tehdit ediyordu.

Parçadaki bilgiler aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir cevaptır?

- A) İstanbul'un fethi için hangi hazırlıklar yapılmıştır?
B) İstanbul'un fethinin sonuçları nelerdir?
C) Osmanlının fetih hareketine karşı Bizans hangi önlemleri almıştır?
D) İstanbul'un fethinin sebepleri nelerdir?
6. Yavuz Sultan Selim Çaldıran Savaşı ile Şah İsmail'i yenmiş, İpek yolu için önemli bir şehir olan Tebriz'e girmiştir. Daha sonra Mercidabık ve Ridaniye seferleri ile Baharat yolu için önemli bir yer olan Mısır Osmanlı kontrolüne geçmiştir.

Verilen bilgilere göre bu seferler Osmanlıya daha çok hangi alanda kazanım sağlamıştır?

- A) Ekonomik ve ticari
B) Askeri ve siyasi
C) Dini ve sosyal
D) Sosyal ve Kültürel
7. Kanuni Sultan Süleyman Belgrat şehrini fethetmiş, Mohaç Meydan Savaşı ile Macar topraklarını Osmanlıya katmış, gittiği Alman seferinde karşısına savaştıkları bir ordu bile çıkmamış; Rodos Adasını şövalyelerden temizlemiş, Preveze Deniz Savaşı ile Osmanlı'yı Akdeniz'in süper gücü haline getirmiştir. Bu başarılarının yanında ileride oluşabilecek haçlı birliğini parçalamak ve Akdeniz ticaretini canlı tutabilmek için Fransızlara bazı ayrıcalıklar da tanımıştır.

Verilenlere bakılarak Kanuni Sultan Süleyman ile ilgili hangisini söylemek yanlış olur?

- A) Ömrü zaferlerle geçmiş bir padişahtır.
B) Başarılarının yanında gelecekte olabilecekleri de hesaba katmış, önlemler almıştır.
C) Osmanlının gücünü defalarca Avrupa'ya göstermiştir.
D) Meydan savaşlarındaki başarılarını deniz savaşlarında yeterince gösterememiştir.

8. Osmanlı denizcilikle pek ilgisi olmayan bir devletken, Orhan Bey Döneminde ilk donanma oluşturulmuş, I. Beyazıt ilk tersaneyi kurmuş, II. Mehmet Ege ve Karadeniz'i ele geçirmiş, Hızır Reis'in de Osmanlıya katılmasıyla Osmanlı denizciliği en parlak dönemini yaşamıştır.

Verilen bilgilere bakılarak Osmanlı denizciliği ile ilgili hangisini söylemek doğru olur?

- A) Osmanlı denizciliği, devletin büyümesine paralel olarak sürekli gelişme göstermiştir.
B) İlk donanma II. Mehmet tarafından kurulmuştur
C) Osmanlı donanması Orhan Bey döneminde en güçlü halini almıştır.
D) Denizcilikteki ilerlemeler, karalarda yapılan fetihlerden daha hızlı bir gelişme göstermiştir.

Kastamonu İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ölçme Değerlendirme Merkezi

9. Pusulayı öğrenen ve cesur denizciler yetiştiren Avrupa XV. Yüzyılın sonlarına doğru açık denizlere yelken açmış, Hindistan'a giden farklı yollar bulmuş ve Osmanlı ile karşı karşıya gelmekten kurtulmuştur. Osmanlı ise Akdeniz ticaretinin önemini yitirmesini engellemek için çeşitli çareler düşünmeye başlamıştır.

Metne bakıldığında hangisinin söylenmesi doğru olmaz?

- A) Coğrafi keşiflerin sebeplerinden bir tanesi pusulanın öğrenilmiş olmasıdır.
B) Osmanlı gibi bir güçlü devletten uzak durma düşüncesi Avrupalıları keşif yapmaya yöneltmiştir.
C) Osmanlı eski ticari gücü koruma eğilimindedir.
D) Avrupalılar keşiflerden sonra Akdeniz ticaretini canlı tutmak için ellerinden geleni yapmışlardır.

10. Avrupa XVI. yüzyılda Rönesans hareketleri ile sanat ve bilimde gelişme göstererek kabuğunu kırmış, Reform hareketleri ile dini baskıdan kurtulmuştur. Matbaanın yaygınlaşması ile birçok eser basılmış, kutsal kitapları olan İncil kilise dışındaki insanlar tarafından da okunmaya başlanınca skolastik düşünce dönemi yıkılmıştır.

Parçanın tamamını kapsayacak en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupa'da uyanış
B) Skolastik düşünce
C) Rönesans'ın sebepleri
D) Matbaanın bulunuşu

11. Sosyal bilgiler öğretmeni Yeliz Hanım, öğrencilerine Avrupa'da yaşanan sanayi devriminin Osmanlıya olan etkilerini sordu. Öğrenciler sırayla cevapladılar.

Esin: Sanayileşme Avrupalıların ucuz ve bol mal üretmelerini sağladı. Osmanlı bununla baş edemedi.

Nisa: Osmanlı'da üretim el tezgahlarında yapılmaya devam ettiğinden, yerli üreticilerimiz zarar ettiler.

Samet: Bazı fabrika kurma çalışmaları Osmanlıda da başladı ama yeterli olmadı.

Eymen: Sanayileşme önce Anadolu'da başladığından Avrupa'ya geçmesi oldukça zaman aldı.

Verilen soru-cevap çalışmasında hangi öğrencinin verdiği cevap yanlıştır?

- A) Esin
B) Nisa
C) Samet
D) Eymen

12. 7. sınıf öğrencisi Hatice babası Necati Bey'e: Baba bugün okulda öğretmenimiz Fransız İhtilali'nden kaynaklanan milliyetçilik fikrinin bazı devletleri ve özellikle Osmanlıyı nasıl etkilediğini anlattı ama tam olarak konuyu anlamadım, dedi.

Babası: Bak kızım Milliyetçilik demek milletini sevmek demektir ama bazı devletlerin içinde birden çok millet yaşar. Osmanlıda böyleydi, çok uluslu bir devletti. Önce Rumlar ve Sırlar, sonra Bulgarlar ve diğerleri milliyetçiliğin etkisiyle kendi devletlerini kurmak amacıyla isyanlar çıkarıp Osmanlıdan ayrılmaya başladılar.

Hatice:.....

Hatice hangi cümleyi söylerse konuyu anlamış demektir?

- A) Milliyetçilik bütün devletleri olumsuz etkilemiştir.
B) Milliyetçilik fikri çok uluslu devletleri parçalayıcı etki yapmıştır.
C) Osmanlı'nın zayıflamasının tek sebebi milliyetçilik akımıdır.
D) Osmanlı baskı yaparak milliyetçilik akımını engellemiştir.

13. Osmanlı devletinde son dönemlerde meydana gelen:
- Posta nezaretinin açılması,
 - "Şirket-i Hayriye" adıyla vapur işletme şirketinin kurulması,
 - "Memleket sandıkları" adıyla ilk banka teşkilatlanmasının oluşturulması

yeniliklerinin hangi alanda halka bir fayda sağladığı söylenemez?

- A) Askeri
B) Ulaşım
C) İletişim
D) Ekonomi

14. Tanzimat Fermanı ile:

- Herkesin kanun önünde eşit sayılması,
- Herkesten gelirine göre vergi alınması,
- özel mülkiyet hakkının verilmesi, hakları vatandaşlara sunulmuştur.

Bu ferdandan sonra vatandaşlarda hangisinin görülmesi beklenmez?

- A) İsteyenlerin arazi sahibi olabilmesi
B) Zenginin fazla, fakirin az vergi ödemesi
C) Müslüman, gayrimüslim herkesin aynı hakka sahip olması
D) Sadece gayrimüslimlerin ticaret yapabilmesi

15. Sultan II. Mahmut:

- Asakir-i Mansure-i Muhammediye adıyla yeni bir ordu kurmuş,
- Takvim-i Vekayi adlı ilk resmi gazeteyi çıkarmış,
- İlk kez nüfus sayımı yaptırmış,
- Avrupa'ya öğrenciler göndermiştir.

Bu yapılan yeniliklerle aşağıdakilerden hangisini hedeflemiş olamaz?

- A) Batıdaki yenilikleri Osmanlıya taşımayı
B) Halkı yönetime katarak isyanları önlemeyi
C) Vergi verecek ve askerlik yapacakların sayısını belirlemeyi
D) Yapılan çalışmaları halka çabuk duyurmayı

16. III. Selim Osmanlı Devleti'nin kötüye gidişine dur diyebilme için Avrupa'ya ilk defa daimi elçiler göndererek yenilikleri takip etmeyi düşünmüştür. Nizam-ı Cedit adında yeni bir ordu kurarak, bozulmuş yeniçeri ocağını kapatmak istemiş ancak yeniçeriler padişahın ıslahatlarından rahatsız olmuşlar ve çıkardıkları bir isyanla sultanı tahttan indirmişlerdir.

Metinden çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı'da bütün padişahlar yeniçerilerin isteğiyle değişmiştir.
B) Yapılan birçok ıslahat yeniçeri engeline takılmıştır.
C) Padişah Nizam-ı Cedit ordusu sayesinde Yeniçerilerden kurtulmuştur.
D) Yeniçeri askerleri ıslahatlardan yana bir tavır sergilemişlerdir.

17. Tarihi Mostar köprüsü, Süleymaniye Camisi, III. Ahmet Çeşmesi, Topkapı Sarayı, Kastamonu Nasrullah Camisi ve daha birçok tarihi eser, klasik Osmanlı anlayışını günümüze taşımış birer şaheser olarak hala ayakta durmaktadırlar.

Metindeki boşluk hangi kelime ile tamamlanırsa verilen bilgi doğru anlam taşır?

- A) el sanatı B) askeri
C) mimari D) hoşgörü

18. Şeyma Hanım misafirlerine "Türk kahvesi mi içersiniz? yoksa çay mı?" diye sorunca Misafirlerinin küçük kızı ev sahibi Şeyma Hanım'a "Çaya sadece çay dediniz ama kahveye Türk kahvesi dediniz. Bunun sebebi nedir?" diye sordu.

Şeyma Hanım küçük kıza hangi cevabı verirse kızın merakını doğru bir bilgiyle giderir?

- A) Kahvenin üretim yeri Anadolu'dur.
B) Kahve, bizim kültürümüze Avrupa'dan gelmiş bir içecektir.
C) Cezvede pişirip fincandan içmek Osmanlı'dan bu yana Türklerin kullandığı bir yöntemdir.
D) Kahveyi Dünya'da sadece Türk milleti tüketmektedir.

19.

I	Güzel yazı yazma sanatı	a	Hat
II	Su üstüne damlatılan mürekkep ile ortaya çıkan süsleme sanatı	b	Çini
III	Seramik ve fayans yüzeylerine motifler işleme sanatı	c	Ebru
IV	Kitap sayfasına yapılan resim sanatı	d	Minyatür

Osmanlı sanatı ile ilgili verilen eşleştirmede hata yapılmıştır. Seçeneklerden hangisinde bu hata düzeltilmiştir?

- A) I-a, II-c, III-b, IV-d
B) I-b, II-a, III-d, IV-c
C) I-c, II-a, III-b IV-d
D) I-d, II-b, III-a, IV-c

20. Osmanlı mimari eserleri ile ilgili araştırma yapan bir öğrenci,

- I. Edirne Selimiye Camisi
II. İstanbul Sultan Ahmet Camisi
III. İstanbul Kapalı çarşısı
IV. İstanbul Ayasofya Müzesi

gibi tarihi eserlerden hangisini veya hangilerini araştırma kapsamına almalıdır?

- A) I ve II B) I, II ve III
C) I, II, III ve IV D) II, III ve IV